

rušuje jeho podstata. Leč dovolání není odůvodněno. Rušební čin, kterého se vyžaduje k opodstatnění zápůrčí žaloby vlastnické, může spočívat i v chůzi přes pozemek bez osobování si práv, je-li obava opakování a tedy sama svoboda vlastnictví porušena a ohrožena. Žaloba zápůrčí má zabránit příštím rušením. Stačilo by tedy zde k opodstatnění žaloby, kdyby žalovaná chodila přes zahradu, třeba si právo k chůzi neosobovala, jen byla-li by tu obava, že se to bude opakovat. Žalovaná si však dokonce osobuje právo, ovšem odvozujíc je od práva matky a jejího povolení. Šlo by tedy o zásah do vlastnictví žalobců, kterým by byla opodstatněna žaloba zápůrčí, kdyby matka nebyla oprávněna, povolit chůzi přes pozemek. Určitý čin nebo výkon není však nedovoleným zásahem do práva vlastnického, děje-li se u výkonu práva, ať je to třeba právo cizí, jen když toto cizí právo umožňuje zásah do vlastnictví i třetími osobami. Tak nemůže vlastník zakázat příchod třetím osobám do domu k nájemníkovi nebo chůzi po pozemku tomu, komu ji pachtýř povolil, a tím méně může zakázat chůzi tomu, komu ji dovolí poživatel. Třebaže jest služebnosti vykládati způsobem omezujícím, je požívání přece oprávněním k užívání pozemku beze všeho omezení, tedy třeba i chůzí, nemění-li se jen jeho podstata. Užívání takové jest při služebnosti požívání také přenositelné a proto poživatel může dovolit takové užívání chůzí i třetím osobám. Z toho důvodu nelze požívání pouhým výkladem omezovati tak, že poživatel nesmí nechat užívat služebného pozemku jinými osobami třeba jen chůzí, poněvadž v tom by bylo již omezení jeho užívání. Nesmí se ovšem měniti chůzí podstata pozemku, tedy na př. změniti zahradu v cestu, ale tím, že se po zahradě chodí, třeba se trávník ušlape, nezmění se zahrada, ani její část ve své podstatě (v cestu). Za změnu podstaty nelze považovati pouhé poškození zahradního trávníku. Pak by ani sama poživatelka nemohla po zahradě choditi, kdyby poškozovala trávník, a její užívání nebylo by neomezené. Vlastnictví žalobců nehrozí také žádné nebezpečí vydržením práva chůze žalovanou. Vždyť se tato chůze neděje s vůlí, vykonávati ji jako právo jménem vlastním (§ 312 poslední odstavec obč. zák.), nýbrž žalovaná vykonává chůzi jako právo odvozené z cizího práva. Chůzí žalované po zahradě tedy nebyla omezená svoboda vlastnictví žalobců nijak ohrožena.

Čís. 6995.

Stala-li se matka dětí choromyslnou a byla dopravena do ústavu pro choromyslné, neobývá byt, jí najatý, bez právního důvodu manželský otec dětí, jenž se do bytu nastěhoval se schválením opatrovnického soudu k vůli opatrování dětí. Lhostejno, že ho opatrováním nepověřila manželka (matka dětí) a že manželé byli rozvedeni.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1927, Rv II 147/27.)

Nájemkyně bytu, o nějž jde, byla dopravena do ústavu pro choromyslné a zanechala v bytě malé děti. Se svolením opatrovnického soudu navrátil se do bytu rozvedený manžel nájemkyně a ujal se opatrování dětí. Žaloba pronajímatele bytu proti manželovi o vyklizení bytu, ježto prý ho žalovaný užívá bez důvodu, byla zamítnuta soudy v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Jest pravda, že žalovaný není ani nájemcem ani podnájemcem bytu, jehož vyklizení domáhá se žalující strana. Ale dovolání přezírá, že žalovaný neužívá bytu mocí vlastního práva, nýbrž mocí nájemních práv své manželky, která v červnu 1926 byla dodána do ústavu choromyslných, zanechavši v bytě tři malé děti ve stáří od 2 do 6 let, jimž v každém případě dostati se musí náležitého opatrování. Jelikož manželka žalovaného potřebné opatření učiniti nemohla, což uznává samo dovolání, bylo na žalovaném jako na otci dítek (§ 139 obč. zák.), by se jich ujal a zařídil, čeho bylo třeba. Pokládá-li žalovaný za správné a účelné, by děti osobně opatroval a o ně pečoval, a nastěhoval-li se za tímto účelem a to dokonce za schválení opatrovnického soudu do bytu své choromyslné manželky, není osobou cizí, jak mylně za to má dovolání, nýbrž osobou pověřenou opatrováním dětí, zanechaných v bytě bez dozoru a péče, a jest proto oprávněn užívati bytu, pokud se týče v něm se zdržovati právě tak, jako každá jiná tímto úkolem pověřená osoba. Naprosto nepadá na váhu, že pověření nestalo se samou nájemnicí, která tehdy vůbec nebyla způsobilá k právním jednáním, když za ni jednal žalovaný jako její opatrovník za schválení soudu, a zejména nezáleží na tom, že manželé jsou rozvedeni od stolu a lože, neboť tím nezanikl poměr otce k dětem, jež podle dohody manželů zůstati měly ve výchově matčině. Že žaloba byla zamítnuta jen pro tentokráte, nestalo se na úkor žalobců.

Čís. 6996.

V řízení o určení odškodného za nájemné ze zabraných místností podle §u 7 zákona ze dne 3. dubna 1919, čís. 189 sb. z. a n. jest nepřipustným dovolací rekurs do rozhodnutí soudu druhé stolice o útratách. Útraty vyjádření odpůrců na nepřipustný dovolací rekurs, v němž byla nepřipustnost namítána, jest přisouditi.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1927, R I 35/27.)

Do usnesení rekursního soudu, jímž bylo částečně změněno usnesení prvního soudu, určující odškodné za nájemné ze zabraných místností podle §u 7 zákona ze dne 3. dubna 1919, čís. 189 sb. z. a n., podal dovolací rekurs erár. N e j v y š š í s o u d dovolací rekurs eráru odmítl a přisoudil odpůrcům útraty jich vyjádření.